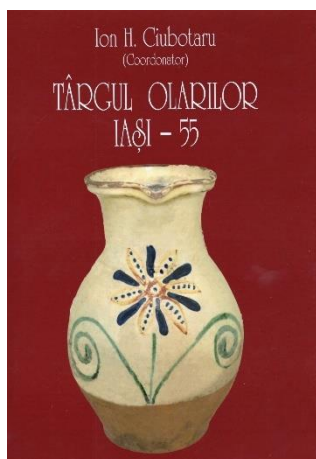

Ion H. Ciubotaru (coordonator), *Târgul olarilor Iași – 55*, Iași, Editura Presa Bună, 2025, 547 p.

Titlul volumului sugerează durata prezenței olarilor cu produsele lor de ceramică, situate între tradiționalul meșteșug și artă, în expozițiile desfășurate la Iași, la care Ion H. Ciubotaru s-a numărat printre organizatori în calitatea sa de întemeietor al *Arhivei de Folclor a Moldovei și Bucovinei* din cadrul Academiei Române, filiala Iași.

Târgul olarilor de la Iași a debutat în toamna anului 1970, la inițiativa *Casei județene a Creației Populare* aflată sub conducerea scriitorului Stelian Baboi, absolvent al Facultății de Filozofie, promoția 1962, care, prin debutul din 1956 cu grupajul de schițe în revista *Iașul literar* și cu apariția volumul în proză *În bătaia soarelui*, din 1967 se legitima ca tânăr om de cultură.

La primele cinci ediții ale târgului participarea a fost modestă, alcătuită doar din meșteri olari din cuprinsul județului Iași – Tansa, Poiana-Deleni, de lângă Hârlău, Schitu Stavnic, Scânteia și Suhuleț. Începând însă cu 1975, participarea a fost extinsă la nivelul întregii Moldove și, treptat, an de an, au participat meșteri olari din județele Botoșani, Suceava, Neamț și Bacău, continuând cu județele de pe podișul Moldovei și până la ținutul Vrancei. La acea ediție, găzduită în Hala centrală, a fost prezent și talentatul meșter Ion Diaconu, din Tansa-Iași, cu peste 500 de piese, grație sprijinului acordat pentru transport, de primarul Constantin Mantale, la rugămintea coordonatorului de volum.

Cum spațiul de la Hala centrală, în care se desfășura Târgul olarilor devenise neîncăpător, începând cu 1983, la inițiativa *Centrului Municipal de Cultură*, diriguir de Pavel Florea, cadru universitar la Facultatea de Filologie a Universității „Al. I. Cuza”, cu o temeinică monografie a *Convorbirilor literare*, manifestarea se mută în dealul Copoului, sub denumirea *Târgul de ceramică tradițională „Cucuteni 5000”*. Includerea în titlu a sonorei sintagme „Cucuteni” legitima și crea o aură istorică expoziției ceramiste. Odată cu această nouă „locație” Târgul ajunge unul

de importanță națională. În deceniile urmate, Copoul, vreme de câteva zile, era stăpânit de festivalul olarilor din 27 de județe ale țării – Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița, Botoșani, Brașov, Buzău, Caraș-Severin, Dâmbovița, Galați, Gorj, Harghita, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Neamț, Olt, Satu Mare, Sălaj, Suceava, Teleorman, Vaslui, Vâlcea și Vrancea – dar și din Republica Moldova și Ucraina încât, produsele meșterilor ceramiști, prin diversitatea, frumusețea și utilitatea lor practică atrăgeau mii și mii de curioși, cumpărători și colecționari din zone îndepărtate.

Textele senate de Ion H. Ciubotaru – *De la Hala Centrală în Dealul Copoului; Ceramica populară la sfârșit de mileniu, Se duc olarii, Centru de ceramică populară din Moldova* – precum și cele elaborate de Silvia Ciubotaru – *Reverberații și Între ingeniu și rafinament* creează cadrul istoric și prezintă tipologia formelor și a motivelor de decor, iar *Imaginea păsării în ceramica tradițională*, semnat tot de Silvia Ciubotaru, constituie un studiu demn de orice revistă de specialitate.

Un spațiu generos al volumului este rezervat prezentării *Familiilor de Olari* – Colibaba (Marginea-Rădăuți); Sitar (din Maramureș); Vicșoreanu, cap de listă fiind Victor și Eufrosina Vicșoreanu, la a patra generație de meșteri olari de Hurezu, care au impus „stilul Vicșoreanu” și Mischiu, din aceeași stirpe de „olari hurezani”, micromonografiile realizate de Corina Mihăescu (p. 85-113).

Ion H. Ciubotaru, încheie această serie de portrete ale meșterilor olari cu cele închinat unor virtuozii ai roții olarului plecați *pe calea înrourată a moșilor și strămoșilor*, Toader Nica (din Poiana –Deleni), creator de ceramică neagră, în amintirea căruia s-a și instituit premiul care îi poartă numele; Victor Vicșoreanu, (Horezu-Vâlcea), *artist în sensul cel mai frumos al cuvântului* (p. 125) și Castan Jenică (din Dumeștii-Vaslui), cale pe care a plecat și coordonatorul și autorul acestui volum, la cumpăna dintre anii 2025-2026, **aidoma marelui Humuleștean, pe care îl secondează prin relevarea altor ascunzișuri ale universului rural moldovean.**

Partea a II-a a volumului, care este și cea mai întinsă (p. 143-516) constituie albumul propriu-zis, cu imagini color ale meșterilor olari și ale creației lor, de o diversitate nebănuită a formelor și motivelor ornamentale pe care Ion H. și Silvia Ciubotaru o numesc, pe bună dreptate, *Corpus de documente*.

Partea a III-a este rezervată unei liste de *Participanți la Târgul olarilor de la Iași (1970-2024)*, *Indice analitic al localităților examinate*, *Indice de nume*, *Indice tematic*, *Câteva proverbe și zicători* (reflexul înțelepciunii țăranului român care a viețuit de secole în preajma și cu oala de lut) și se încheie cu nelipsita *Bibliografie*, toate aceste segmente fiind proprii oricărui demers științific, precum cel de față.

Ion I. Solcanu